

In ons zit een soort zwaartekracht waaruit de Geest ons optilt

Jezuïet Jos Moons heeft als hobby het verzamelen van afbeeldingen van de heilige Geest. Wanneer de Geest ter sprake komt, gaan zijn ogen dan ook te sprankelen. Met wie anders kunnen we beter spreken over de betekenis van Pinksteren?

Met Pinksteren wordt de Geest gegeven, wat betekent dat?

"Ik noem Pinksteren weleens het verrijzenisverhaal van de leerlingen. Jezus is verrezen en nu moeten de leerlingen ook nog mee. Wat helpt om te begrijpen wat de Geest is, kun je de drietrapsraket waarin wij vaak denken wat omdraaien: Vader, Zoon en heilige Geest. Dan is de Geest de dragende kracht van de schepping, de dragende kracht van Jezus en dan kun je zeggen dat de Geest ook de dragende kracht is van ons. Dat betekent zowel iets vaags als iets concreets. Het vage is: als wij ons afvragen 'waar komen we vandaan' en 'wat is de zin van ons leven', dan is het de Geest die ons daarin gerust stelt. Het concrete is: als wij in onszelf iets voelen opborrelen van vertrouwen, mildheid, vergeving, dan is dat, vanuit ons perspectief, het werk van de Geest."

De uitstorting van de Geest is dus eigenlijk een alledaags gebeuren?

"Laatst las ik over een professionele basketballer die gehandicapt was geraakt tijdens de aanslagen op de luchthaven in Brussel. In de rechtszaal heeft hij publiekelijk zijn belagers vergeven. Vanuit ons perspectief is dat een opborrelen van de Geest. Die algemeen dragende kracht van de Geest wordt daar heel concreet en levengevend voor die man. Hij wilde voorkomen dat hij zijn hele leven gevangen zou zitten in bitterheid. Maar hij gunde diezelfde Geest aan de gevangene, "anders zit je maar in je cel weg te rotten". Vanuit ons gelovige perspectief, ik weet niet of de man gelovig is en dat maakt ook eigenlijk niet uit, is dat een werking van de Geest."

De Geest wordt dus niet alleen over gelovigen uitgestort?

"Als je een jezuïet een vraag stelt, krijg je altijd een enerzijds, anderzijds verhaal. Enerzijds maakt het natuurlijk uit om gelovig te zijn. Dan verbind je je bewust aan de Geest en zeg je als het ware tegen de Geest: kom mij vervullen en mij aansturen. Anderzijds geloven wij dat God ons willen te boven gaat. Het hangt niet van ons expliciet engagement af of God in ons werkt. Vandaar dat ik zeg dat ik in die basketballer Gods Geest kan vermoeden, zonder dat ik dat aan die man wil opleggen."

Als de Geest altijd al dragende kracht is, wat is dan het bijzondere van Pinksteren?

"Er zijn verschillende manifestaties van de Geest. Pinksteren is een sterke. Maar ook is de Geest in Maria en in Jezus dat vergeten we weleens, maar Jezus doet alles in de kracht van de Geest. Ook als je verder leest in Handelingen zie je dat de Geest neerdaalt. Pinksteren noemen we de geboorte van de kerk en dat is ook correct, maar je moet de uitstorting van de Geest daar niet toe beperken. Ook het Tweede Vaticaans concilie, waar ik veel rond werk, is een eruptie van de Geest en paus Franciscus met zijn synodale weg."

Maar wat konden de leerlingen bijvoorbeeld ineens wel doen nadat ze de

Geest hadden ontvangen?

"Als God niet handelt zijn we aan onszelf overgeleverd. Dan kunnen we moeilijk boven onszelf uitstijgen, zoals die basketballer. In de kerk zeggen we bijvoorbeeld: we hebben een boodschap, maar misschien moeten we die boodschap veranderen. Veel vrouwen vinden bijvoorbeeld dat we tot betere gedachten moeten komen over de plaats van vrouwen in de kerk, en dat kan ik mij goed voorstellen. Als we dit boven onszelf uitstijgen allemaal uit onszelf moeten halen, dat is nogal een kwestie. Maar als je zegt: God is actief, ook al weet je niet goed hoe, dan wordt dit boven jezelf uitstijgen makkelijker om te denken en te laten gebeuren."

"We kunnen het ons misschien moeilijk voorstellen dat God iets doet, iets in mensen bewerkt, maar hier zie je duidelijk dat de gesloten leerlingen openbreken. Als daar niet iets gebeurd was, hoe was het verhaal van Jezus dan verder gegaan? Er moest iets gebeuren. Die verrijzenis van de leerlingen was heel belangrijk. Maar ik geloof dat Pinksteren nog altijd van belang is. Er zit in ons een soort zwaartekracht waar de Geest ons uit optilt. Ook wij mogen steeds weer verrijzen."